

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petiti@avp.ro

Ombudsman

nr. 19086/2019

Domnului Comisar șef de penitenciare Cristian Pleșa

Director general al Administrației Naționale a Penitenciarelor

RECOMANDAREA

nr. 134 din 27. NOV. 2019

pentru prevenirea crizei de locuri de detenție și preîntâmpinarea unor posibile incidente în cadrul Penitenciarului Târgu-Mureș

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 19086 din 29 octombrie 2019, deținutul care efectuează o pedeapsă privativă de libertate în cuantum de 19, 3 ani pentru o faptă de omor, custodiat în Penitenciarul Târgu-Mureș, ne-a sesizat în contextul art. 22 -dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 34 -dreptul la ocrotirea sănătății și art. 47- nivelul de trai, din Constituție cu privire la tratamentul la care susține că este supus în penitenciar.

În esență petiționarul critică următoarele :

- a) este cazat într-o cameră situată la aproximativ 5 m de containerul de gunoi plin de "miile de gândaci care mișună neîncetat peste tot";
- b) în penitenciar sunt condiții precare de aerisire și igienă concretizate prin lipsa unui loc adecvat de fumat, astfel că fumul intră în cameră și pe hol, deținuții se spală de 3 ori pe săptămână, există doar o toaletă la 8 persoane;
- c) nerespectarea dreptului la hrană corespunzătoare. Hrana nu conține suficiente calorii, nu conține legume, fructe se dau murături, (lături de 4-5 lei pe zi) ;

- d) programul de plimbare este de doar o oră și jumătate- nu există curte ci doar un șopron acoperit unde nu se poate beneficia de aer liber;
- e) le sunt interzise activitățile sportive și recreative (art. 200 din HG nr. 157/2016), fapt ce determină degradarea stării de sănătate;
- f) comisiile de liberare condiționată dau amânări motivate de faptul că se tem că vor rămâne fără deținuți și pe cale de consecință se vor face restructurări;
- g) nu se face nimic concret pentru reintegrarea deținuților în societate;
- h) deținuților nu li se oferă muncă remunerată, ca să nu obțină credite, permisiile etc.

În conformitate cu art. 25 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 20-22 din Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat și Ordinul Avocatului Poporului nr. 134 din 1 octombrie 2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, precum și aprobarea planificării și efectuării concediilor de odihnă a personalului instituției Avocatul Poporului, Adjunctul Avocatul Poporului, domnul Mircea Criste, a împuternicit pe dna.

, expert și dl. , consilier, pentru a efectua o anchetă la **Penitenciarul Târgu-Mureș**, în perioada **14-15 noiembrie 2019**, având ca obiect aspectele cuprinse în sesizarea nr. 19086 din 29 octombrie 2019, făcută de către deținutul

Din partea conducerii penitenciarului au participat dl. comisar- șef de penitenciare Adrian Huminic –director penitenciar, dl. comisar șef de penitenciare

, -director adjunct siguranța deținerii și regim penitenciar, dna. subcomisar de penitenciare, , -director adjunct economico-administrativ, dna. comisar șef de penitenciare -director adjunct reintegrare socială:

Totodată au fost audiați petentul

(ultimii patru fiind menționați în petiția lui

Scurte considerațiuni despre penitenciarul Târgu-Mureș:

Penitenciarul Târgu Mureș funcționează de la 1884 când a fost construit pavilionul de detenție, care consta inițial în 32 de camere de deținere. A fost renovat în anul 1984 iar în ultimii doi ani a început un nou program de renovare (finalizat în proporție de 88% potrivit susținerilor directorului).

Are o capacitate de 214 locuri fiind în prezent ocupat de 280 de deținuți, ceea ce reprezintă un **grad de ocupare de 129,44%**.

Personalul cuprinde o schemă de 230 de persoane fiind ocupate 198 de posturi, pe lângă personalul specific (gardieni) lipsind un medic de medicină generală, un dentist etc.

Clarificarea aspectelor urmărite în cadrul anchetei:

1. Condiții de cazare, de aerisire și igienă.

Prin raportarea cazului la prevederile actelor normative aplicabile, Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, republicată cu modificările și completările ulterioare, ale H.G. nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 cu modificările și completările ulterioare, ale Ordinului Ministrului Justiției nr. 2772/C/2017-privind aprobarea normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, s-a constatat că în penitenciarul Târgu-Mureș nu există decât **două camere conforme** (fosta bibliotecă și camera șefilor de secții)

În urma verificării camerei de detenție, (petentul _____ este cazat pe secția _____, cam. _____) s-a constatat că în aceasta se află 8 paturi, fiind cazați 6 deținuți, camera având o suprafață de 25, 65 mp. total, (22, 55 mp fără baie), paturile erau suprapuse pe două niveluri, camera dispune de două ferestre duble (iluminatul natural fiind corespunzător), dispunând de un singur WC, separat de cameră, chiuvetă în camera separată, condițiile de păstrare a lucrurilor personale este deficitară din lipsă de spațiu, masa în toată secția fiind servită în camerele de detenție, în camera respectivă fiind trei mese mici, aceste mese fiind destul de impropii pentru servirea mesei zilnice. Camera este proaspăt vopsită, fără urme de igrasie, conducerea penitenciarului comunică faptul că în respectiva cameră s-a făcut dezinsecție în urmă cu două săptămâni.

Referitor la cazarmament s-a constatat că se află într-o stare corespunzătoare, exceptând păturile, acestea fiind destul de uzate.

Aceeași situație se regăsește și în camerele unde sunt custodiați ceilalți penitenți respectiv _____ (_____, cam. _____), _____ și _____ (_____)

Conducerea unității de penitenciar a arătat reprezentanților Avocatului Poporului că, periodic Administrația Națională a Penitenciarelor este sesizată cu solicitări de transferare a deținuților, pentru evitarea fenomenului de supraaglomerare.

Concluzie: În penitenciarul Târgu-Mureș nu se respectă prevederile art. 1 alin. (3) și (4) din Anexa-Norme minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, prevăzute de O. M. J. nr. 2772/C/2017.

2. Hrană

Hrana a fost (în perioada verii) considerată ca nesatisfăcătoare de către deținuți, motiv pentru care petentul a sesizat Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

Reprezentanții acestei autorități au realizat un control tematic iar cu adresa nr. 4636 din 15 octombrie 2019 petentului i s-a adus la cunoștință faptul că petiția sa a fost “concluzionată ca întemeiată,” s-au constatat produse alimentare care nu au avut etichete cu elemente de identificare, motiv pentru care penitenciarul Târgu-Mureș a fost sancționat.

Deținutul a declarat că “de aproximativ 3 săptămâni a început să fie livrată hrană corespunzătoare”, :: ”în urma controlului hrana s-a îmbunătățit, personal mi se pre acceptabilă în condițiile date,” : “nu sunt schimbări majore în ceea ce privește calitatea hranei, însă s-au băgat murături,” : “nu sunt schimbări majore,” : “Hrana a fost rea. Acum s-a renovat blocul alimentar.”

Concluzie: În perioada de vară hrana a fost preparată în condiții necorespunzătoare fapt datorat lucrărilor de renovare la blocul alimentar. Odată finalizate aceste lucrări hrana a început să fie corespunzătoare.

3. Activitățile sportive și recreative

Penitenciarul este prevăzut cu o încăpere dotată cu aparatură de fitness și de forță. La momentul verificării în încăpere erau 5 deținuți care lucrau la diferite aparate sub supravegherea unui instructor. Aceștia au declarat că **nu există solicitări** de a fi scoși la programul sportiv care să nu fi fost onorate.

4. Programul de plimbare

În privința curților de plimbare, acestea sunt în număr de patru, cu o suprafață totală de 224 mp, prevăzute cu un acoperiș din material plastic (fibră de sticlă), aspect care generează pentru sezonul cald o supraîncălzire a spațiilor.

Aceste curți de plimbare, în principiu asigură desfășurarea activității zilnice de plimbare în aer liber a persoanelor condamnate, desigur în funcție de regimul de executare a pedepsei privative de libertate.

Activitatea zilnică de plimbare se desfășoară pe baza unei planificări stabilite de conducerea penitenciarului cu program orar afișat pentru a asigura prin rotație acest drept tuturor deținuților din secțiile penitenciarului.

Durata zilnică a acestei activități variază de la o oră, la două ore, în funcție de regimul de executare.

Concluzie: Acoperișul locului de plimbare poate genera disconfort în timpul lunilor de vară, datorat efectului de seră al fibrei de sticlă din care este compus.

5. Munca

Petentul _____ susține că a solicitat de nenumărate ori ca să fie scos la muncă dar a fost refuzat de către conducerea penitenciarului pe motiv că are Rapoarte de Incident. (această situație este relevată în adresa nr. 51307/PTMMS unde la poz. nr. 9 se arată că deținutul este neselectat până la soluționarea situației disciplinare).

(deținutul _____ a declarat că nu dorește să participe la muncă, _____ a declarat că a solicitat cândva- dar nu și mai aduce aminte când, dar a fost refuzat pe motiv că nu există de muncă, _____ și _____ au declarat că doresc să presteze activități lucrative sub condiția ca sumele primite cu titlu de plată a muncii să le fie remise lor, iar nu consemnate pe seama și la dispoziția executorului judecătoresc spre a fi înaintate victimelor infracțiunilor cu titlu de despăgubiri stabilite de instanța de judecată).

Conducerea penitenciarului a pus la dispoziție o Situație privind organizarea muncii, din care rezultă că în luna octombrie 2019 în condițiile existenței a 10 puncte de lucru au fost folosiți la activități lucrative un procent de 44% din efectivul penitenciarului (respectiv 119 deținuți la un efectiv mediu de 271).

Totodată din materialul sus-menționat se observă că în cele 10 luni (ianuarie-octombrie), numărul persoanelor nefolosite a scăzut în mod constant (de la 237 în ianuarie la 152 în octombrie), în condițiile în care numărul de puncte de lucru a crescut (de la 1 în ianuarie la 10 în octombrie).

Concluzie: Penitenciarul depune eforturi susținute în vederea găsirii de oportunități de lucru pentru deținuți lucru destul de greu în contextul economic actual.

6. Reintegrarea deținuților în societate – participarea la programe de educare, consiliere, formare profesională.

Deși petentul susține că nu se efectuează activități care au drept obiectiv reintegrarea deținuților în societate potrivit referatului întocmit pe baza verificărilor în baza de date PMSWEB de către dna. Cms.-șef de poliție penitenciară _____ -director adjunct Reintegrare socială, pe parcursul executării pedepsei, (10.11.2010-2.11.2019) deținutul _____ a participat la un număr de **114 programe educaționale** (8 participări în perioada 26.09.-2.11.2019) și la un număr de **26 de programe psihologice**, (anexa nr. 5).

Concluzie: Față de numărul de participări la programe considerăm că susținerile petentului pe acest aspect nu sunt conforme cu realitatea.

7. Alte aspecte.

Deținutul _____ în petiția prin care a sesizat instituția Avocatul Poporului a menționat că este victima unor abuzuri ale conducerii, care s-ar face vinovată de diverse forme de hărțuire a deținuților constând în refuzul de a-i scoate la muncă, amânări în comisiile de liberare, ori întocmirea de Rapoarte de Incident, pe motiv că reclamă la diverse autorități conduita necorespunzătoare a unor cadre. (dl. comisar-șef de penitenciare Adrian Humnic –director penitenciar, dl. comisar-șef de penitenciare _____, -director adjunct siguranța deținerii și regim penitenciar și dl. _____ -șef secție deținere.)

Această stare de fapt a fost confirmată și de ceilalți deținuți audiați alături de petentul [redacted] și deținutul [redacted] au declarat că s-au înscris în audiență la Serviciul Intern de Protecție și Anti-corupție (S.I.P.A.).

Concluzie: Față de cele expuse, apreciem că în penitenciarul Târgu-Mureș există posibilitatea apariției unor mișcări de protest care pot degenera, mai ales că deținuții [redacted] se bucură de o oarecare notorietate printre colegi, ambii având de executat pedepse pentru infracțiuni cu violență (deținutul [redacted] a fost condamnat la o pedeapsă privativă de libertate de 19 ani și 3 luni pentru infracțiunea de omor deosebit de grav prev și ped. de vechiul art. 176 lit. d Cod penal- infracțiune săvârșită prin cruzime, iar deținutul [redacted] fiind condamnat pentru tentativă la infracțiunea de omor la o pedeapsă privativă de libertate de 6 ani și cinci luni.

În plus, deținutul [redacted] are un ascendent asupra colegilor de detenție, deoarece înainte de condamnare a fost jandarm, a avut calitatea de consilier local și le întocmește diferite petiții/scrisori).

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 15 lit. d), art. 24- art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

pentru prevenirea crizei de locuri de detenție și preîntâmpinarea unor posibile incidente în cadrul Penitenciarului Târgu-Mureș, Directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor va monitoriza, analiza și va dispune măsuri legale în privința :

- a) continuării activității de renovare a clădirilor corp de detenție și dispunerea de măsuri legale în privința asigurării suprafeței minime de 4 m.p./deținut.
- b) modificării/înlocuirii materialelor din care este construit acoperișul locului de plimbare, care poate genera disconfort în timpul lunilor de vară, datorat efectului de seră al fibrei de sticlă din care este compus.

c) unor măsuri de transfer în alte penitenciare a celor implicați, în ipoteza în care sunt îndeplinite condițiile legale, prevăzute de art. 11 pct. 5 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, coroborat cu art. 108-110 din Hotărârea Guvernului nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor îl va informa pe Avocatul Poporului cu privire la însușirea Recomandării și la măsurile dispuse.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

